

# KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

O-vár Vizi-utczán, 231. szám, első emeletben

Jelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Keddén, Csütörtökön és Szombaton.

Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr, másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középütsz, STRIN J. könyvkereskedés.

Kolozsvár, május 8-kán 1861.

Ki csatát akar nyerni, mielőtt csatát kezd, sőt a csata folyama alatt is nem lehet elég lelkiismeretes az ellentábor elfoglalt tere s ereje mérlegelésében. Magyarhon jelenleg szellemi harcot vív Ausztriával. Esmék harcra való, politikai tanok által egymással szemben.

Köztünk legfontosabb a tér, melyen a szellemi tusa foly. Ausztria különös helyzetben van: 1848-ban, hogy a magyar forradalmat legyőzhesse, elveté százados, mondhatni ezredes politikáját, a történeti tért elhagyta, s most minket is arra akar kényszeríteni, hogy a történeti vagyis mint mondani szokták, az alkotmányos tért hagyjuk el. s az általa fölvetett experimentalis terére lépünk át.

Ausztria 48 előtt abszolút hatalom volt, s mint ilyen szuronya bástyái megett oly kellemetes helyzetben érezte magát, hogy a 48-at megelőző időkben a legszebb reményekkel kecsegtette magát az iránt, hogy a mit II. József császár megpróbált, de nem sikerült, Magyarországot is beolvaszthatja.

Mikor a forradalom, — mit leginkább ezen törekvés idézett elő, — kitört, s herceg Windisgrätz legyőzve a csehek fölkelését már dispositura állt, s Ausztria elég erős volt okt. elején az ostromállapotot kimondani: már ott találjuk a felség b. Récesei által ellenjegyzett proclamatiojában, hogy Magyarország ezen túl a közös birodalom szempontjából fog intézteni.

A képviselőház a beolvasztás terve ellen azonnal szót emelt, történeti jogai alapján megtiltotta tiltakozását. Hány ember nem volt, ki e beolvasztástól félelmet csak phrasissal vette, mint a mely által Kossuth csak fanatizálni akar. S im teljesedett.

S összeült a kremsieri birodalmi gyűlés, — éppen úgy mint most a Reichsrath, — egyszerre feltűnt — mint éppen most — hogy a centralisták vereségnek néznek elébe: mi lett következtése, az, hogy a császár 1849 márcz. 4-kén egy alkotmányt ostromolt, melynek egyik szegletkéve a centralisatio, másik a foederatio terére tetetett le, s ez alkotmányt kihirdették, s azzal a kremsieri gyűlést eloszlatta.

Azonban a forradalom le lön verve. A népek és nemzetek többé nem voltak oly félelmesek. Az úr, a mélység, mely a centralisatio és foederatio eszméje közt rejlik, mind szélesebb, mind alkalmatlanabb lett. S csak arra viradánk 1850 aug. 31-én, hogy a császár az alkotmányt visszavonta, a közgazgatástól az alkotmányosság addig is oly édes kevés zamata is eltűnt, s a kormány mindkét lábával az absolutismus s a velejáró centralisatio terére állott vissza.

1850-től 1859-ig, a magentai s solferinói csatákig majd egy évtized folyt le. A villafrancái béke adott első lendületet annak, hogy a császár újra alkotmányos térre lépjen: a mint hazajött, megtette ígéretét. De azért egy évnél későbbre, csakis a nápolyi király bukása után érkezett el okt. 2-ka, mely az új alkotmányosság halvány hajnalát újra földeiríté.

Ily nehezen született meg Ausztria új alkotmányossága. Így lettek Ausztria örökös tartományai alkotmányosak. De miután ez alkotmányosság még tisztázva nincs, mi kik egy kipróbált ezredes s 48-ban kijavíthatónak tapasztalt alkotmányt bírnak, mielőtt régi alkotmányunk terét ujjal cserélnék fel, csak őseink iránti kegyeletünk, s utódaink szent joga iránti tartozásunknak engedelmeskedünk, ha egy még nem is ismert, s még nem is körvonalo-zott alkotmány terére vakon nem rohanunk.

A „megifjodott, új Ausztriának“, Bach rendszerének basisa: a despotismus támogató centralisatio, a földönfutó democratiával szövetező burocracia, s a szép uton germanizáló Gleichberechtigung volt: miket nélkülözhet e factorokból a most sarjadjó alkotmányos élet, nem árt e kérdést szellőztetnünk.

K. L.

Háromszék, Április 27. 1861. (Folytatása és vége.)

E hó 25-dike reggelén kitűzve a székház ablakából a nemzeti lobogók, mintegy jelvényül a folytatandó bizottmányi értekezlet megalakulásának, mindenki sietett a tanácskozási terembe. Holott is ő méltósága a szokott módon

felkérte, elnöki széke elfoglalására; mi megtörténvén m. főkirálybírák mindenekelőtt azon kérdést intézte a gyűléshez, minő alapon hajítja a t. bizottmány hivatalos személyzetét a székeknek megállapítani, mely indítvány hosszas vitatkozás után azon eredményre jutott, miszerint jöllehet a tegnapi üggyűlés határozata folytán szorosan ragaszkodni a 48 diki törvényekhez, mindazonáltal nem bírva a nemzet független magyar miniszteriummal, melynek keze közé a nemzet választási jogát bódolattal letenné, szorosan ragaszkodni ősi időktől fogva gyakorolt választási jogához. Minek folytán Turgy Gergely hazánkfa azon indítványa, hogy mindenik szék külön elnöklet alatt akár közfelkiáltás, akár titkos szavazás útján megválasztván tisztviselőit, a legtöbb szavazatot nyert egyének m. főkirálybírák által, hivatalos állomásaikba minden további felterjesztésen kívül állíttassanak be, mely indítvány köztetszéssel fogadtatott.

A legnehezebb kérdés megoldása után több albizottmányok neveztek ki, mint például egy, mely a leendő tisztviselők fizetését megállapítja, egy, mely a feligazott kedélyek lecsendesítésére egy kiáltványt készít. Egy, mely a Magyarországon, Pesten összegyűlt törvényhozó testülethez egy petíciót fogalmazzon, kifejezendő lévén a szövegben, miszerint a törvényhozó testület méltóztasson oda működni, hogy a székegy nemzet is képviselői által az országgyűlésre hová hamarabb meghívassék. Egy, mely a Veszprém- és Nogradvármegyék által megküldött, s ez alkalommal ünneplésen közölt kiáltványa vételéről, az illető vármegyékét értesítse. Egy, mely Szacsvai Károly jogtalan elfogatásáról s jelenleg is katonai börtönbeni léteiről, az ideigl. főkörmányiszéket értesítvén felirátában oda működjek, hogy a már érintett hazánkfa szabadlábba állíttassék, s ügye törvényes bírái elé terjesztessék. Végül, egy, mely a megye házi költségkiszámláit, dolgozatátban mutassa ki az alapot, honnan és mi módon lenne a nélkülözhetlen kiadás fedezendő. Megalapítva lévén a fennközölttem czélakra albizottmányok, azoknak működési köre, a bizottmányi gyűlés elnök ő méltóságának azon felhívása mellett záratott be, miszerint a holnap összeülendő bizottmányi gyűlésre igyekezzen minden egyes albizottmány munkálataival készen lenni. Valamint a székek is siessenek tisztviselőik megválasztását végrehajtva, a legtöbb szavazatot nyert egyéneket a következő bizottmányi gyűlés elébe terjesztjen, hogy így a már is több napokra terjedő összeültés végeredményhez juthasson. Elnök ő méltósága e szerinti indítványa közhelyesléssel találkozván, ezen napra a gyűlést beárta.

E hó 27-dike délutánjában közben eső időszakot a választások vették igénybe, minék következtében elnök ő méltósága a bizottmányi gyűlést 27-dike délutánján mintegy 4 óra tájt nyithatá meg, mikor is az albizottmányok munkálataihoz előterjesztvén, hogy ezredes Ascherman Ferenc, mint a már érintett kiáltvány fogalmazója és hogy zágoni lelkész Demeter Sámuel mint a törvényhozó testülethez, általa készített petíció szerzője, a legnagyobb köztetszést és meglegedést aratták; arról a nemskára sajtó útján is közlendő munkálataik kezességének. Midőn a megyei házi-költségek fedezéséről terv olvastatott, kimutatattván, miszerint belé nem számítva az indirect adók felszámíthatlan nemelt kétszázezer forintba megy o. é. e. megye rendes adója, mely kétszázötven egy nyolcad része is bírja fedezni, a székeknek félvi kiadásait, határozatba ment, hová hamarabb, nehogy a közgazgatás hátrányt szenvedjen, ezen 1/8-adnak a főházi pénztárnokhoz behajtása, az ezen közben gr. Kálnoki Pál hazánkfa által tett azon indítvány betűszerinti értelembe elfogadása mellett, miszerint a székegy nemzet jelenben és jövőre csak azon adót fizeti és fizetendi, mely közvetlenül rája az országgyűlés által rovatik. Honnan kifolyólag finansot, stemplit, dohánymonopoliomat, semmi nével nevezendő adópótlékot el nem ismer és fizetni nem fog. Végezven a többi albizottmányok is munkálati előterjesztéseiket, kevés módosítással azok mindenike elfogadtatott; a tisztviselők fizetése követező üszletekben állítatván meg: főkirálybíró 2000, közjegyző 600, alkirálybírák egyenként 400, táblabírák egyenként 200, dülök 200, esküdték 100, árvaügyi biztosok 150, rectificatorok 100 és így tovább o. é. forintokat huzandnak. Hogy egy még említett albizottmány is vala, a többi albizottmányok sorai közt kinevezve, mely a hajduk és ugynevezett plajások mikénti felállításáról tervet készít, hogy ezen albizottmány is ezuttal munkálatait előterjesztette s kevés módosítással el is fogadtatott, szinte feledem. Keresztül esvén a bizottmányi gyűlés a már érintett egyet kérdések egyenkénti megoldásán: több indítványtevők jelentkeztek, kiket az idő rövidsége indítványok megtételére a jövő bizottmányi gyűlésre utalt, azon kivétellel, miszerint egy a gr. Teleki László közeliismerést nyert nagy hazánkfiához készitendő, nemzet nevébeni felirat szerkesztésével lelkész Demeter Sámuel hazánkfa bizott meg.

Ezekután m. főkirálybírák a bizottmánnyal egyetértőleg kinevezte azon albizottmányokat, melyek a brassai és udvarhelyi kerületi törvényszékektől az ezen székeket érdeklő hivatalos irományokat időhaladékkal nélkül átveendő lesznek. Ugy nemkülönben kinevezett egy testület is, mely addig is míg a közös országgyűlés e tárgyra vonatkozólag rendelkeznek, egy ideiglenes utasítást készít, mind a törvényszék, mind a politikai administratio tekintetében. Az érintett albizottmányok kinevezése után következett a tisztí állomásokra szavazatbőrséget nyertek névsorának felolvasása, minék következtében Miklósvárszék Henter Sándort, epsiszek Székely Gergelyt, kézdisszék Cseh Ignácot, orbai-

szék Donáth József hazánkfiát mint közfelkiáltás útján megválasztottakat nyertek alkirálybírájokul. Főtgyészi állomásra Gál Daniel, közjegyzőt Forró Ferenc és Kovács István visszalépések következtében ezredes Ascherman Ferenc alkalmazzattak és pedig a bennök helyezett közbizalom tőkéletes kimerítésével.

Miután m. főkirálybírák, a minden tisztviselői állomásokat bétöltöttékkel a szokott módon az esküt letétette, közszönetet szavazott maga és az összes bizottmány nevében, mindazon körinkben lévő honvédtiszteknek, kik szolgálati készségüket a rend és esend fenntartására egész magok odaadásával felajánlották, s rendőri tisztekben jól lehet erre szükség nem volt híven el is jártak. Mire a gyűlést ő méltósága egy bizonyos időre beárta. Hogy a bizottmányi gyűlés a Szózat és Hymnus elénekzése után oszlott szét, érintetlenül nem hagyhatom.

Fenyvesi.

Háromszék tisztí névsora. Sepsiszekben:

alkirálybíró: Székely Gergely; törvényszékjegyző: Forró Ferenc; táblabírák: Vajna Tamás, Bedő Károly, Gödri Ferenc, Vajna Károly, Barabás Ferenc, Gál István; főorvos: Visziák Antal; alorvos: Bertalan Dániel; dülök: Gyárfás Károly, Beke Sámuel, Forró Károly, Tompa Miklós; esküdték: ifj. Szotyori Ferenc, Kis Áron, Vas István, Kis István; árvabírák: Bagoly József, Gyárfás Lajos, Ferenc György, Petke Pál; adóírók: Németh István, Szinte László, Csász Tamás, Lőrincz János; alpenztárnok: Szentiváni József; alügyész: Jánó Ferenc; szegények ügyvéde Silvester Dávid.

Kézdisszékben: alkirálybíró: Cseh Ignác; törvényszéki jegyző: Antal Zsigmond; törvényszékírák: Hamar Lajos, Veres Péter, Kovács István, Becz Sándor, Sandi József, Dévai István; dülök: Szabó Mihály, Bodor János, Pethő István, Antal Ezerész; esküdték: Bálint József, Mihály Elek, Tompa Sándor, Apor Lajos; árvabírák: Bodor Zsigmond, Sebestyén Sándor, Kovács Károly, Vitályos Lajos; adóírók: Kocsis Károly, Szacsvai Sándor, Barabás Pál, ifj. Veres Lajos; alpenztárnok: Farkas Pál; alügyész: Inke József; szegények ügyvéde: Veres Elek; főorvos: Sinkovics Ignác; alorvos: Bánfi András; baromorvos: Jancsó Imre.

Orbaiszekben: alkirálybíró: Donáth József; törvényszéki jegyző: Deák Boldizsár; táblabírák: Deák György, Bereczki Sándor, Horváth Ignác, Finta János, Turgy György, Imecs Ferenc; dülök: Gazda György, Bartha Ferenc; Pünköszt József; esküdték: Héjja József, Csia Elek, ifj. Hamar Lajos; adóírók: Petőfalvi Héjja Mihály, Kozma László, Iszák József, Ferenc Sámuel; árvabírák: Lázár József, Debreczi Ferenc, Földes Bálint; alügyész: Gál Elek; szegények ügyvéde: Dömen István; alorvos: Baricz János; alpenztárnok: Csia Albert.

Miklósvárszékben: alkirálybíró: Henter Sándor; törvényszéki jegyző: Lányi Sándor; táblabírák: Bora Sándor, Szabó László, Gyarmathi Ferenc, Nyiredi János, Möriz József, Bodosi Mihály; dülök: Egető Lajos, Dávid Péter; adóírók: Jós Lajos, Csiki István; esküdték: Barabás András, Dávid Lajos; árvabírák: Sebestyén Sámuel, Nagy József, Kovács István; levéltárnok és ígató: Ince Lajos; alpenztárnok: Zathureczky László; főorvos: Otobán Nándor; alorvos: Siked Sándor; közügyvéd: Bíró Sándor; szegények ügyvéde: Budai József.

Központi hivatali személyzet: hadi főpenztárnok: Vida Dániel; házi főpenztárnok: Gidófalvi László; közjegyző: Ascherman Ferenc; főügyész: Gál Daniel; levéltárnok: Molnár Sámuel; ígató: Iszák János; tiszteletbeli központi jegyzők: Antos Ferenc, Erődi Mihály, Kákusi Ádám, Demeter Sámuel, Nagy Sándor, Zoltáni Elek; tiszteletbeli törvényszéki jegyzők: Nagy Károly, Tompa Sándor, Seethal Ferenc, Szentiváni Gyula, Domokos László, gr. Mikes Miklós, b. Apor János, Nagy Dániel, Elekes István esperes, Györfi Lajos lelkész; tiszteletbeli táblabírák: b. Apor József, b. Szentkereszti Zsigmond, b. Szentkereszti István, gr. Kálnoki Pál, gr. Nemes Ábrahám, Szacsvai János, Gyárfás Lajos, Lukács Károly, [Pap Károly, Popovics Demeter, Tuson János, Székely Károly, Imre Károly, Daczó János, Forró Pál, Cseh Sándor, Cseh Miklós, Pap Mihály, Pap Péter esperes, Szász Dániel, Pünköszt Gergely, Bora Elek, Cseréi János, Hollaki József, Bodosi Budai József, Maurer József, Turgy Gergely, Gergely Ferenc, Czirjék Zsigmond, Kőnczei Albert; tisztí inokok: Csia György, Márk István, Bene István, Szacska Ferenc, Pap Adolf, Ince István; Börtönőr: Györbíró Beniam; ajtónálló: Körösi Mihály; Végre: 47 pandur, 4 tizedessel, 1 őrmesterrel, és egy hadnagygyal, a ki Bong Zsigmond; és 24 hajdu.

r. l.

Dobokamegye, május 10-kén. — Mielőtt rendes levezetőjének kimerítő tudósítását venni fogná, sietek őnt Dobokamegye mai napon tartott bizottmányi ülésének követező jelentékenyebb tárgyaitól röviden értesíteni.

Főispán ő miga az ülés megnyitván, tanácskozási tárgyait tűzi ki a mult ülés óta érkezett kir. kormányzéki leiratokat, kiküldött bizottsági jelentéseket, javaslatokat s a testvér törvényhatóságok nagyszámú átiratait.

Erre Zsombori József, mielőtt az ülés napi rendéhez fogna, azon megrendítő eseményre hívja fel a bizottmány figyelmét, mely esemény nemcsak a magyar korona területét Pozsontól Brassóig, de az egész mivel Európát épp oly



fájdalmasan mint váratlanul sújtá. Azonnal értette mindenki, hogy gr. Teleki László, a haza nagy fia, ezen vármegye egyik legtiszteltebb és szeretettebb bizottmányi tagjának végzetes haláláról van szó, és a gyűlés minden tagja, mintegy varázsütésre felállott s a legkedvesebb halottjával gyász-ravatala körül álló keserves család mély fájdalomba torkolva magát minden arcán. Igen! Teleki László halála feletti fájdalomunkat tolmácsolja a szónok megható szavakban s a történelemre bízva fűrkészni az okokat, melyek e nagy szellem porhüvelyéből kivetkezését ily lélekkrázó modorban idézik elő, indítványozza, hogy a bizottmány hazánk s közelebbi megyénk nagy halottja feletti fájdalmát jegyzőkönyvileg fejezze ki s egyszersmind addig is, míg a haza gyász- és veszteséghez illő nagyobb mérvben nyilatkoznék, mit körülményei közt rögtönözve tehet, külszertartással is. Az indítványt egy a keblek mélyéből feljajduló általános helyeslés követte; a holnap reggel tartandó gyászszerzartás helyéül az ide egy óranegyedre fekvő kőrői ev. ref. imaház jeletetve ki.

A kormánysszéki leiratok közül kedves tudomásul vétett, melyben a kir. kormánysszék megalkulásáról értesítvén, valamint kiindulási pontjánul egy hivatalos eljárásabani vezérlelűl a törvényhez i szigorú ragaszkodást jeleli ki s ily értelemben közremunkálásra hívja fel a megyét is. E feletti örömtünk annyival inkább örökiteni kívántuk jegyzőkönyvünk lapjain, mert kimondhatlan jólesett lelkünknek egy kormánysszéklettel ugyanazon jelszót hallanunk, melyet alakulásunk első pillanatától fogva mi is vallunk és követünk, melyről vallásos áhitattal hisszük, hogy e jel alatt győzni fogunk.

A megyetiszti fizetések megállítottak, igen kevés eltéréssel a kolozsvármegyeiekétől.

Anyag és alaki magánjog kérdésében kimondatván, hogy elvileg saját törvényeinkhez ragaszkodunk, a mennyiben régi törvényeink 1848-ban elvi módosítást szenvedtek a nélkül, hogy a részletes alkalmazás kidolgozására idő lett volna, a házagok mikénti pótlása iránti terv készítését küldöttségre bízuk. Egyszersmind a megtartatni szándékolt az idegen törvények miatti sérelmünket is a trón elébe batároztuk terjeszteni azon felirathat, melyet mult bizottmányi gyűlés alkalmával batározunk, (s melynek mai napon megállított szövegét alább közöljük. Szerk.) O.

**Besztercze,** május 5. Tegnap d. u. 1 órától a mint a közönség tudomásul vevé, hogy kedvező unió érzelmi polgarimestere lett főkirálybíróvá elválasztva, az öröm nyilvánítás minden neméhez folyamodott. Csoportosan hullámzott a nép az utcákon, a sétátereken, s a hoch lebek és taraczk durrogások újabb meg újabb időnküti elevenséget adták a nap örömeinek. Este tízjáték lón rendezve a sétátere felett s Villafranca mulatókertben, hol minden rakletta elpatanása mozsárágyuk tödvölésével volt összekötve. A tízjáték lejártával a mulató kerti néptömeg Rákóczi induló mellett vonult a városba s éjizenével tisztelték meg a comest ő mlgát, — az alkotmányosság jelképezőjét, Stábriger főkirálybíró, Schmiedt vidékbíró, Láni városbíró és Lang szónokot. Az utolsó ágyúlövés ma reggel 3 órakor történt, midőn az utolsó mulató társaság is nyugalomra vonult.

Comes ő mlgta ma reggel 6 órakor távozott. Csak 7 órakor rendelte volt a fuvar, de a fuvar rendező hatra, s a kirendelt fuvaras ötre jelent meg, hogy pontosság legyen. S így a comes előbb indult meg mint kelle, s e miatt lón, hogy a kíséret nem elég rendezett lón.

De ennél nagyobb baj az, hogy a tisztviselők ugyan megválasztván, de rendelkezés éppen nines téve, hogy ezek a cs. kir. volt hivataloktól a hivatalokat átvegyék; sőt fájdalommal halljuk, hogy a comes ő mlgta nem is akar előbb e tárgyakban rendelkezni, míg Medgyes, Szeben s így az egész szászöld ninesen rendezve, ehhez pedig saját szavai szerint 14 nap előtt még reménység se lehet. A kormánysszék a hivatalok átvételét már a városi magistrátnak megrendelte volt. Most van már vidéki magistrátus s ez még sem siet az alkotmányos élet megkezdéséhez. Az igaz, hogy a cardinalis hivatalnokok megerősítése csak egy pár hó múlva foghat Bécsből megérkezni, de ez a megyeikkel is így van; és ezek mégis teljes erélyel látnak kötelmeik teljesítéséhez. És az sem áll, mit egy cs. kir. hivatalnokból most királyi hivatalnokká választott magistrátus hivatalnok monda: hogy a cs. kir. hivataloktól már csak azért se lehet átvenni a hivatalokat, mert az alkotmányos hivatalnokok fizetése iránt még nines semmi rendelkezés, mig ott jár a jó fizetés, mi aztán az átvétellel megszűnne. Uram, uram! mikor jön el a te országod, hogy képedre alkotott gyermekid önérdékeiket rendelnek alá a közérdeknek!? Időjárásunk folyvást hideg, széles mindjárt-mindjárt fagyos éjelekek. Gyűlölt és szülőteremünk ez évre oda van. A korán vetett málvetések a hideg földbe oda rothadtak. Ösz gabona vetéseink kivált az alantabb helyeken folyvást vesznek ki. Rozs alig maradt magnak való teremni. April 24-kén fagy volt. Vajha az emberek áttudnak látni ezekből, hogy ezek-he képest a keblek fagyapánzála még mekkora károkat teszen a társadalom szellemvilágának regióiban, s hevülnek föl szeretet melegtől, bár egy időre, mig lehullanának az önzés kovácsolta rabláncok a polgáriassodtabb népek karjairól! Cs. . . i

**Marosvásárhely.** (Alapítvány.) April 15-kén a helybeli ref. főiskola előjáróságához özvegy bergényei Koronka Mártonné, született Benkő Ágnes nrasszony egy végrendeletet küldött át, melyet idei april 7 én elhunyt férje 1858 nov. 25-kén készített. E végrendelet 3-dik pontja rövid kivonathat így szól:

„Bergényében, benn a faluban és annak határan létező fekvő birtokaimat teljes kiterjedésükben, tehát nélkül, hagyom a marosvásárhelyi ev. ref. főiskolának; melynek kebelében tanultam, nevedtem s melynek irányában minden időben háláérzettel voltam és vagyok jelenleg is. Nevezett főiskola, e hagyomány birtokába kedves nóm halála után lép. Az akkor közárverésen eladandó birtok árának évi kamatjából 1/2 rész fordíttassék az irt főiskola töképezésének gyarapítására, 3/4 rész jó tanuló és erkölcsű ifjak jutalmazására.”

Ezen egyszerű szavak jobban kiemelik néhai Koronka Márton nemes jellemét, mintsem azt a legszebb ékesen szó-lás tehetné. Mint szegény székely gyermek növekedett ő intézetünkben. Az összes véghagyomány értéke mintegy 10—12 ezer o. é. forintba tehető.

Nyilvános elismerésünket a megszorodott özvegytől sem tagadhatjuk meg, ki e szép szándékot férjében táplálá, támogatá s a végrendeletet előzőeken készséggel az iskolai előjáróság kezébe juttatá. Sz.

**Az aranyosszéki tisztí névsor kiegészítését követ-** keznek: Szász Mózes: levéltárnok; Zeyk József: tiszt. fő-jegyző; Tarsaly Gábor; Szilágyi Miklós; Miske Elek; Kovács Albert és Kovács Kelemen; tisztelbeli aljegyzők. Fő-orvos: nem Bod Péter, hanem Bod Elek. r. 1.

## Gr. Teleki László emlékezete.

### Dobokamegye fölrirta.

Méltóságos főrendek! Tisztelt képviselő-ház! Még nem száradtak fel a könnyek, melyeket az alig egy év előtt kimúlt legnagyobb magyar gyászravatala felett hazánk millióival közösen hullatánk; csak alig kíséré hazafi-batunk nyughölgyekre törvényhozóink annyi érdemmel gazdag Nestorának földi részeit, s imé villámsapásként sújtja le kebleinket a rettenetes hír, hogy **Teleki László nines többé!**

Gróf Teleki László az emberi jogok magas szel-lemű bajnoka, hazánk szabadságküzdelmének sokat szenvedett vértanuja, a nagy képzettségű államférfi, a hazáját oly imádvá szerető honfi, s megyénk legtiszteltebb bizottmá-nyi tagjai egyikként elhunytá mindég pótolhatatlan veszteség-ünk leendett; mennyivel örösbab az így és most ily lélek-rázó módon s e válságos pillanatokban, midőn oly epedve várók azon magas hivatású testülettől, melynek ő egyik dí-ze volt, a döntő nyomatekú lépést, alkotmányos újjászülé-tésünk nagy kérdésében.

Gróf Teleki László nemcsak a magyar hazáé volt, őt Európa, őt az összes emberiség büszkén mondhatá magáé-nak, de elvesztésünk őt ránkézve a legnehezebben kiépül-bető sorscsapás.

A történelemben bizonynyal egy fényes lap van fenntartva számára, melynek illetékes feladata leend fűrkészni és bírálni az okokat, mik e nagy szellemet porhüvelyéből kierőszakolák.

Nekünk csak az elvesztéséni fájdalom szavakban kife-jezhetetlen érzése jutott osztályrészül, melyre csak azon val-lásos hitünk nyújt némileg enyhítő balsamot, hogy nemze-tünk Istene, ki szeretve ostromoz és ostromozva szeret, fog az elhullott bajnokok megritkult soraiba újabb jeleket állítani.

Vajha ugy légyen szeretve tisztelt honatyák! Támad-janak köztetek, igen, legyetek mindnyáján elhunyt nagyja-inknak méltó követői, hogy majd, ha fájdalomunk első ro-hama elszajgott, erőt és ösztönt merithessünk hazafiai pályánk folytatására azon tapasztalásból, miképp csak a test halt meg, a szellem él és működik tibenetek, él újja születtemek, al-kothmányunk, jólétünkben. Kik egyébiránt hazafiai fájdalomunk mély megilletődésében maradunk méltóságtoknak (önök-nek) tisztelő bonfirtásai Dobokamegye közönsége. Szá-mosujárt, 1861. május 10-én tartott bizottmányi ülésünk-ből.

\* Dobokamegye közönsége fennebbi közleményünk-ben említett határozata nyomán tennap reggel a főispán ve-zetésé alatt mintegy 50 szekeren 9 óra tájban Kérő-be vo-nult — s ott az ev. ref. templomban nagy halottunk gróf **Teleki László** emlékeztetére isteni tiszteletet szentelt. Gyász-beszédet helybeli ev. ref. lelkész t. Dózsa ur tartott. Az ün-nepély alatt a Kolozsvárról e végre idehozott tanulóifjak énekkara Botos ur vezetésé mellett énekel. A megye egy-szersmind a nagy veszteség feletti mély fájdalmát tolmácsoló feliratot intézett a nemzetgyűléshez, mely közelebből adni fogunk.

**Pest,** május 8. Pár nap óta tudjuk, hogy ma Deák Ferencz akarta elmondani 2—3 óra hosszat tartó beszédét, mi a „P. Napló”-ban 18 hasábot tölt be, ezután az általa tett javaslat kinyomatását indítványozták volna, s előbb a 9 bizottmány zárt üléseiben külön tárgyalva, mintegy két hét múlva került volna nyilvános vitatás alá s ekkor beszélt volna **Teleki László** a mellett, hogy ugyanezt ne fölrirta-ban, hanem határozatban fejezzék ki. Az ülés megnyílt; 1/2 10 órakor kezdett terjedni a hír, hogy **Telekit** szobájában meglőve találták; nem hitte senki, mig 10-kor Ghiczy és Deák F. beszéde után bizonyossá lón. Melyen meg volt hatva az egész közönség — s kijövet igen soknak arcán lehetett könnyeket látni. A nép a servitásterre tödült, hol gr. **Teleki László** családiházukban lakott, s a ház körül késő estig nagy tömeg állott. Első perczben senki sem hitte, hogy ő ölte meg magát. A nép, meggyilkoltatását Széchenyi, Józsi-ka S., sőt Palóczi halálával is kombinálta hozta. Azonban az elhunyt rokonai s ismerősei oly körülményeket beszélnek, mik az öngyilkosságot valószínűnek tünetik fel. Kik hiszik, hogy öngyilkos volt, ugy okoskodnak: gr. **Teleki** rendkívül ideges és érzékeny volt, elfogatása rosszul hatott rá, azóta nyugtalan volt. Mondják többször panaszkodott, hogy sokan most is azt hiszik: ő szándékosan fogatta el magát. Három nappal azelőtt Deáknál volt, ki beszédjét felolvasta neki, utána való nap Deákot újra meglátogatta. Tegnap este az ur castinoban nagyon érzékenyen búcsuzott el Pákhólt és másoktól; este 11 órakor a „Magyarország” nyomdájába ment s Pompérytől Deák beszédét kérte, azt gondolva ott is előre szédik mint a „P. N. pló”-nál, valamint meg akart nézni benne; ezután Tisza Kálmán még nála volt; 12 óra-kor Teleki Józsefa betelefontott hozzá, s még irni látta, tán a felírat mellett mondandó beszédét. A Teleki-házban lakók közül az egy Földvári emlékszik, hogy félalomban durranást vagy zuhanást hallott. — Igen nevezetes, ha bebizonyul, mit a „Magyarország” kihordója beszél — hogy ő reggel 6-kor átadta gr. **Telekinek** a hirlapot, s 2 ft ajándékot kapott tőle — s ezt a kihordó már azelőtt beszélte, mielőtt **Teleki** halála tudva lett volna. — Beszélük, hogy Teleki Luiza

mondta neki, hogy szállását újra rendezte el, mire **Teleki L.** azt válaszolta volna: „nem sokáig fogom én már hasz-nálni.” A szobában semmi jel sem mutat arra, hogy benne a holttesten kívül valaki még lett volna. Az inas a család régi hű eseléde. Délután felboncolták; szívének alsó végét hordta el a golyó. Kirner ráismert a kápszlira, mit pár nap előtt tőle vett. — A nép még sem hiszi az öngyilkosságot. N. M.

\* Az orvosi látélet szerint **Teleki László** vértodu-lások s emésztés közbeni fájdalomnak volt kitéve, szen-védeyes izgatottságra kitűnő hajlandó volt. Testén erőszak vagy ellenszegülésnek semmi nyoma. A golyó, mi mellébe hatott, tökéletesen hasonlít a gróf fegyvertokjában levő go-lyópéldányokhoz, valamint a fojtás, mi a vérben találtatott, a tokban levőkkel ugyanaz . . . A test közép nagyságu, erős alkatu volt, haja barna, nyaka vastag, melle kitűnően domborn.

\* **Teleki László** hült tetemei a pesti nemzeti mu-zeum előcsarnokában f. hó 9-dikén és 10-dikén közszemlére voltak kitéve. A halottlítás néprándorlášhoz hasonlított. A gróf holtteste virággal behintve fektűt a fekete posztóval kivert csarnok ezimeres rovatálán s mellette az ifjuság kép-viselői képezték a díszőrséget s tartottak rendet. — 10-ikén délután ment véghez a temetés, melynek párját nemcsak Budapest nem látta, hanem a világvárosokban is ritkasság. Már 2 órakor gyűlni kezdett a nép. A százezeret felülba-ladta azok száma, kik a vidékről s fővárosból a végtszete-letre siettek. — A halotti szertartás 4 órakor kezdődött. Előbb Ghiczy Kálmán a képviselőház elnöke, utána Török Pál superintendens tartott beszédet, mely után a nemzeti színház énekkara egy gyászdalt énekel, s 12 képzéssel a koporsót a muzeum udvarra vitte s ott a gyászkészítre te-vé. Az egyszerű, bársonyú vont érzékporsóra ez volt írva: „Széki gróf **Teleki László**. Született 1811-ben febr. 11-én. Meghalt 1861 május 8-dikán, rajta cser és babér koszoru. Kalpag tollal, és képviselői díszkard. A menetet a házgond-noka nyitá meg lóháton, ezután jöttek az egyes testületek fekete lobogók vagy gyászba vont nemzeti zászlók alatt. Elöl az intézetek s az egyetemi ifjuság, a honvédegylet, testvér fővárosok képviselői és hatóságai, a nemzeti kör, vidéki számos küldöttségek, az egész felsőház, az egyházi személyzet; itt jött a koporsó ezimér nélkül hat. lovas dísz-fogatot, melyet részint karddal, részint fáklával felső- és alsóházi tagok, az irodalom és ifjuság képviselői környezé-nek; a koporsólepel szalagjait is a képviselőház tagjai tar-tották. A halottas szekert követtek az elhunyt gyászló esa-ládja és rokonai; az elnök vezetésé alatt a képviselőház, fő és középosztályu hölgyek teljes gyászban. A menet elején harsógó gyászenét itt a színházi tagok s egyetemi ifjuság dalkara váltotta fel, mely meghatóan éneklé a „Szózatot” s a menetet városi és megyei hajduk sordala által segélyezve beztarta. A nagyszertű menet 3/4 5-kor indult ki a muzeumból s a népözön daczára a kerepesi uton tágas téren haladt mintegy gránit falak között. A házak gyászlógobokkal vol-tak díszítve, az utcák, ablakok, a házak fedelei számlál-hatlan nézőktől lepve egész a kerepesi sorompóig, hol a fogyni nem akaró sereg megállt. Itt díszbely volt felállítva; innen mondott b. Eötvös J. egy rövid de nagyhatásu be-szédben utolsó búcsút a nagy halottnak. A boldogult hazafit rokonai s a ház küldöttsége vették át a sziraki családi sir-boltha leendő kísérés végett, melyre a roppant néptömeg borongó érzések között, szétoszlott magával vive a nagy honfi emlékeztetét.

\* **Teleki László** temetése Szirákon. A kopor-sót, melynek kíséretéhez száz meg százan csatlakoznak, az utba eső helységek gyászlógobokkal, fáklákkal várták. A községek ki voltak világítva. Gödöllőn lovas emberek s roppant tömeg fogadta a nemzet nagy halottját. Aszódra reg-gel lovas banderium kísérete be. Szirákon b. Podmaniczky Fr. átadta az idevezült családának. Podmaniczky után a helybeli lelkész szolt s ima után 11-kor a gyászenetet a családi sirbolthoz indult. A koporsót családtagok, felső és képviselőház s megyék küldöttséi, az elhunyt választói, volt honvédek s a nép felváltva vitték az örök nyugalom helyé-re. A koporsó fátylát főurak tartották, mind ifjuságának ba-rátjai, szenvedéseinek osztályosai — jegyzi meg a „M. O.” honnan e tudósítást vettük. — A sirboltnál a gyümöri lelkész s Antos tartottak igen jeles beszédet. Ezután a holt-test örök nyugalomra tetették.

\* A nemzeti kör, melynek gr. **Teleki L.** tiszte-letheli első igazgatója volt, máj. 9 ki rendkívüli közgyűlé-sében hozott határozata folytán a temetésen testületileg vett részt, a Szirákra ment kísérethez küldöttség által képvisel-teté magát. Helységében a gyászzászló hat hétig fog lobogni. Az idevezült mellszobrást s olajarczképet megszerzi. A hat héti nemzeti gyász letelével b. Kemény Zs. első igazgató beszédet tart. S végre a gróf életírtását a kör saját költsé-gén kiadja.

\* **Teleki L.** temetésén Abony, az elhunyt honfi kö-vetválasztó kerületé nagyszámu — Bihar megye 80, Szabolcs 50, Arad 60, Hont két alispánja vezetésé alatt 50, Vesz-prém 20, a győri honvédségelyző bizottmány 15 tagu kül-döttség által képviselteté magát.

\* **Teleki** halála híre vételekor Temesvárt a me-gye közönség épp gyűlést tartott adótárgyban — az elnököl főispán azonnal feloszlotta. A hirdett színi előadás elma-radt, a színtársulatnak aláírás utján gyűlt kárpótlás adatott. Debreczenben szintén gyászt öltöttek. Nagy-Körös gyászlógobokat tüztűt ki; képviselőinek 8 napos általános gyászt rendelt, 3 napig nyilvános helyeken a zenét tiltatá, a boltok csak félig lesznek nyitva — a gyűlésezést, iskolá-zást betiltotta. A gyászharangokat beborították s naponként félóráig huzatja. A nagy requiem 12-kén volt.

## KÜLÖNFÉLÉK.

**A szűkölködő volt honvédek számára adako-zók névsorának** (Folytatása.) B. Bornemisza Lipót 30 frt. gr. Teleki Sámuel 30 frt. Névtelen: 40 frt. Szabó Ferencz 20 frt. gr. Wass Albert 20 frt. Bernárt Béla 20 frt. ifj. gr. Bethlen Gábor 20 frt. Kállai Gustáv 20 frt. özv. Tisza Jó-



zsefné 20 frt. Csiki József 30 frt. Kálmán Izidor 2. cs. arany. Tamási János évenként 10 frt. Décsi József 24 frt. Décsi Ferenc évenként 12 frt. Macskási Ferencné 5 frt. Macskási Ferenc 5 frt. Nagy Elek és neje 10 frt. ifj. b. Huszár Károlyné 10 frt. Máriai Albert 5 frt. gr. Csáki Györgyné 5 frt. b. Huszár Károlyné 5 frt. b. Bánfi Dánielné 5 frt. b. Kemény Istvánné 10 frt. gr. Wass Albertné 10 frt. b. Wes-selényi Ferencné 1 cs. arany. gr. Teleki Jánosné a mel-lal, hogy évenként 10 frt. ajánlott, — újra adott 10 frt. gr. Teleki Adámné 3 frt. egy valaki 5 frt. más valaki 1 frt. öz. Simó Károlyné 2 frt. Sigmund Elekné 5 frt. Kohn Sándorné 5 frt. Hinczné 3 frt. Nemesánni Ferencné 2 frt. Boér Ferencné 3 frt. Wagnerné 3 frt. Boér Sándor 3 frt. id. Boér Lajos 2 frt. Lázár Józsefné 3 frt. Fischer Lajos 3 frt. Grün József 1 frt. Toroczka Sándor 2 frt. egy va-laki 1 frt. Kbudi József 5 frt. Dietrich 5 frt. Fröhlich Vil-mos 5 frt. Eschbacherné 1 frt. Kozákné 1 frt. Berdéné 1 frt. Krizáné 1 frt. N. N. 1 frt. Nagy Lajos 1 frt. Buzogány Antal 1 frt. Krusz 2 frt. Popini és Huflesz 2 frt. Demjén László 2 frt. Posch Józsefné 2 frt. öz. Marusiné 2 frt. öz. Gyergyai Ferencné 2 frt. Pfénigsdorfné 2 frt. Buda Mik-lósné 2 frt. Groisz Szabó Paulina 3 frt. Barabás Károlyné 2 frt. Hirschfeld Eliza 2 frt. Popini 2 frt. Székely Mózsné 1 frt. Tanfer Ferenc 2 frt. Boskovic 1 frt. Löwnerné 1 frt. Krémer Samu 1 frt. Pataki Dánielné 2 frt. N. N. 2 frt. öz. Dr. Szócsné 1 frt. Nagy Ferencné 1 frt. Sár-kány Ferencné 1 frt. Sári László 1 frt. Kárvázi József 10 frt. Sikó Miklósné 2 cs. arany. Orbán Balázs 5 frt. Fehér Márton 10 frt. az Alpesten tartott papi gyűlésen be-gyűlt 14 frt. 40 kr. Kucsulata helységből 11 frt. Lugosi József 4 frt. Kohn Sándorné 2 frt. Névelen 10 frt. Gyárfás Domokos 10 frt. az eddigivel összesen 1518 frt. 1 kr. o. ért. 150 frt. urb. papir- és 6 cs. arany. — (Folyt. következik.)

\* Városunkban a kijelölt bizottmány 14 tagja megválasztására f. hó 10-én benyújtott szavazatok összesze-dése tennap délután végződött be. Az eredmény következők. Szavazott 1016 választó. A jelölt bizottmány tagjaivá lőnek: Hincz György 909, Mikó Lőrincz 876, dr. Szabó József 809, Hutter Samu 589, Bányai Vitalis 586, Nagy Pé-ter 560, Pap József 476, Fejér Márton 440, Salamon József 413, gróf Lázár Miklós 393, Hajós János 380, Kárvázi József 373, Földesi István 365, gr. Eszter-házy Kálmán 346 szavazattal. Pótlótagok Sári László 326, Kállai Lajos 317, Nagy Ferenc 313, Fekete János 309 szavazattal.

\* Mit nem találtak ki a németek. Dr. Giskra ur — egy Lajtán tuli doktor — a cseh párt által írott macskazenével tisztelt meg; olvasóink talán az írott macskazenét nem is ismerik: e végre elővesz az ember egy tiszta levélpapírt, ráírja miau! s levélképen elküldi a megtiszteltetendő sze-mélyhez, s a cél némileg elérve van.

\* A tervezett pandorfi nagy gyakorlati tábor, az idén végkép elmarad.

\* Benedek tábornagymájus hó folytán Bécsbe jön. Négy havi szabadságát nyert, s ezt valamely fürdőben akarja töltöni.

\* Dobokamegye. A mi a bizottmányi gyűlés egyéb teendőit illeti, röviden ezekben véljük föllemlíteni. Ö felségének 9 f. évi számkor alatt ápril 15-ől leírta a törvénykezési eljárásokat illetőleg olvasatván, méltó fájdalom-mal vette a megye az 1848. I. cz. 3. §-nak megsértésével felállított korlátozottság általi ilyen magánjogának törvény-ellenes kezelése feletti intézkedést. És az igazságtügyi keze-lés mikéntisége elhatározására egy bizottmány nevezetett ki. A mult gyűlés által kinevezett bizottság beadván mun-kalátát, a felség s honatyákhoz az unió tárgyában felküldendő feliratot illetőleg elfogadtatt. A választói szolgabíró Groza János lemondván, helyébe báró Bánfi László tette meg. A megye területén lévő cs. kir. járs-hivataloktól az illető irományokat átvenni kinevezett bizott-mány beadja jelentését sikeres eljárásáról. De különösen tünt fel, hogy a praesidial protokoll mindenit hiányzottak.

\* Most maguk a turini tudósítások is jelentik, hogy Rómának kiürítése a francziák által csakugyan elhalasztat-tott. A diplomatiai körökben megint congressusról beszélnek, amde a congressus csak valamely háboru után képzelhető és a háboru is el van halasztva. Ezt írják Berlinből a kölni lapnak.

\* Váltókeke próba. F. hó 9-kén Inesclben több ka-lotaszegi gazda jelenléteben kísérlet tette az un. új váltó-kevel, melyet Gyarmathy Miklós hazánkfa talált fel. A ki-sérlet — mint levelezünk tudósít — kedvező eredményű volt. Ez ekében megvan a gazdasági eszköz fölkelleke az egy-serűség és celszerűség. Falusi faragó is megcsinálhatja, meredeken is könnyen szánt. Főelőnye az időnyeres: az ökö-rök befordulási ideje elég, sőt sok az átalakításra. Ajánljuk a gazdasági-egylet és földeszek figyelmébe.

\* Hunyad megye főispánja körlevelet intézett a me-gye lakóihoz, melyben többek közt föllemlíti, hogy a 48-ki törvények örökösök a jogegyenlőség felett, az alkotmány sa-nczaiba a hon minden fiát bevették, a robotot, urbéri díz-mát örökre eltörölték, a volt urbéres osztályt földjének urá-vá s szabad honpolgárrá tették. S ha volnának, kik elhi-tetni akarnák, hogy a nemesség az urbéri földet visszavenni a robotot, díz-mát visszaállítani, s a közteher viselést a volt urbéres osztályra visszatenni akarná: nem kell hinni az ámitóknak! s szándékát fejezi ki, hogy az eddig közszék szükség alatti oly nagy fizetéseket csak a mulhatlanul szük-ségesekre apasztja.

\* A mezősegről értesínek, hogy Farczádi Kovács Sándor, ki 48 előtt Tordamegye felső kerületében 36 évig szolgabíró volt — a mezőszegelyi értelmiség Nestora, rü-vid ideig tartó súlyos szenvedés után 96 éves korában f. hó 3-kán megszünt élni. — Ugyan onnan vesszük, hogy M.-Szegelyen közelről csaknem egymás után öt szándékos gyújtás által támadt égés volt. — A mezői rendőrség bí-nyában a szárazság miatt különben is sokat szenvedett ve-téseken mindjárt-mindjárt juhok legelnek. — Esőhiány miatt töröküzát sokan még nem is vethettek, s a mi a földben van, még ki nem kelt; ha még csak egy hélig nem es- semmi sem lesz. A szőlő s kerti vetemények a száraz hi-degek s hóharmat következtében merőben tönkre mentek.

\* Említettük, hogy a londoni magyar bankjegy-féle-pör felebbeze van. Addig a bankjegyek a könyomok rak-tárába maradnak. 320 mázsát nyomnak s 21,000 csomóból állanak, mindenkben ezer-ezer darab. Az 1 forintotok ve-resen, a 2 firtosok feketén, az 5-ösök zölden vannak nyo-matva. Ötösnél nagyobbak nem nyomtak.

\* Urhási György ismert írókat Középszolnokme-gye zsidói választókerülete igen nagy többséggel képviselővé választotta.

— A bécsi miniszterium ismét erősen beavatkozik a magyar ügybe. Az ő kezét látjuk azon intézkedésekben, melyekről ezennel tudósítást adunk. Mikó Imre gróf ur ő nmlga, Erdély kormányzója parancsot kapott Bécsből, hogy az erdélyi követválasztásokat a magyar országgyűlés szá-mára semmisítse meg, a további követválasztásokat gátolja. Apponyi gróf ő nmlga pedig ugyancsak Bécsből azon pa-rancsot kapta, hogy a már ide érkezett vagy érkezendő er-délyi követeket ne engedje székeiket elfoglalni. Ő nmlga azonban azt felelte volna, hogy ő mint a felsőtábla elnöke az alsótáblán semmikip sem intézkedhetik. Ez a tapintat-láság, hogy Apponyi grófnak ilyesmit tudtak meghagyni, kétsébe vonatja velünk, hogy mindezen dolgokat a magyar főkanzellár ellenjegyezte-e? Mikó ő nmlga a bécsi parancs vétele után táviratozott Pestre a nagy magyar hazafihoz. A dolgok további folyamatát még nem tudjuk. (Id. Tan.)

— A zágrábi helytartóság Fiuméhez parancsot me-nesztett, hogy a horvát országgyűlésre küldendő követek második közvetlen választását eszközölje.

— Az adóbehajtás ügyében. Pestmegye f. hó 7-dikén tartott kisgyűlésében határozatot, hogy mindazon tisztviselő, vagy városi, mint szintén községi elöljáró, ki or-szágyűlés határozatán kívül kivett bármely törvénytelen adó behajtásába bármi kis részben is befolya, az 1504. I. t. cz. értelménél fogva, hazaárulási bűn sulya alá esik. A törvénytelen adónemek behajtása végett megjelenendő pénz-ügybírtosok, vagy azok segédsejmelizete csendőrök, kato-nák, vagy tán pénzügyőrök elszállásolása befolyási tilta-tik. Az adóbehajtási bizottmányok által előmutatandó semmi kártérítést el ne fogadjanak, elismerényt, jegyzőkönyvet alá ne irjanak. Semmi doboltatás, hirdetés, falragaszok, vagy bármily uton közzé ne tegyenek. Adókönyveket, jegyző-könyveket, vagy bármely iratokat, se semmi nemű pénz el-ő- és át ne adjanak. Ha azonban a törvénytelen adóbe-hajtóbizottmányok önbatalmulag a behajtást mégis eszkö-zölnek, erőszak ellen erőszak ne használtassék. Ezen rende-lelet kinyomatni s a megye minden városai és községeiben hirdetés és kiragasztás úján közzététetik. — Szath marme-gye, hozzánk is beküldött határozata, hasonló szellemben fogta fel a kérdést.

Nyilatkozat. Felvagyunk batalmazva s mint dolgo-zótársunk érdekében szükségesnek látjuk nyilvánítani, hogy a „Magyarországban“ kijött azon értesítést, mintha a kolozs-megyei választmányban több érdemes de nem megyei birto-kos hazánkfa s Kővári László is csak azon megjegy-zésre tette volna fel, miszerint megyei birtokot szerzett — említett dolgozótársunk nem írta; s mint ilyen is a megemlékezést mind Kolozs, mind Tordamegye részéről kü-lönös megtiszteltetésnek vette.

— S. Szentivány, ápril 29-kén. A „K. Közlöny“ április 14-diki számában Fenyvesi Alánv alatt egy tudósítás jelent meg, mely az április 2-án S. Szent-Györgyön tartott gazdasági gyűlés tanácskozásai az igazsággal ellenkezőleg adja elő, mennyiben gyanúsító szándékkal reám fogt olyast mit nem mondtam, s mondaní semmi okom sem volt; s a velem egyvéleményűeket pártoskodással is vádolja.

A tudósításban leirt elnöki beszéd szerint azon gyűlés a főkirálybíró meghívása és elfogadása iránti tanácskozássa szólítottatott fel; s e szerint is midőn a gyűlés egy tagja ál-tal indítványozott politikai elvek kimondását s határozattá emelését én azuttal mellőztem, s a napirendre áttérést ja-vallani bátorokodtam, javallatom indoklása nem igényelte, hogy 1848 at meg is emlitem, tehát az ön által ellenem célzott méltatlan gyanúsításra okot nem szolgáltatam. Ha ön tudoi akarja, hogy 1848-ról mit tartok, megmondom. Én 48-diki törvényeket nemcsak szóval, de tettel is megtartot-tam, s tisztelni s megtartani fogom addig, míg azok törvé-nyek lesznek.

Tudósító azon állítása, mikép az 1848-ban hozott és szentesített törvények elfogadásának kimondását azon okból elhenzttem, mivel a gyűlés nem volt teljes és illetékes, ha azt akarná tolmácsolni, hogy én azon törvények jogvé-nyességre jutását gátolni akartam, nagyon téves volna. Nem a törvények érvényrejutása, hanem az ellen emeltem sza-vam, hogy azon gazdasági conferentia oly elvek eldöntésére hivata nem lehet, melyek még a törvényesen constituált szék hatóságán is kívül, a törvényhozói testület hatásköré-be esnek.

Ön Fenyvesi ur nekem szavakat kölcsönöz tudósítássa-ban, melyek enyimek nem levén, vissza kell, hogy utasi-tsam, s elvesz tölem olyakat, melyeket, mint sajátaimat vissza kell követelnem. En egyedül a fő-k. birói elfogadás körülí teendő tájékozását láttam a gyűlés teendőjének, s erre a gyűlés is áttérvén egy vélemény adó bizottmány ki-nevezését javallottam. Ez elfogadtatott, s midőn a bizottmány az ön által magasztalt beszéd mellözésével az én indítvá-nyom szellemében tette javallatát, ön volt az egyik, ki java-latomat, mely ön szerint rosszszásban részesült — legzajo-sabban helyezte, s a meghívó küldöttségbe juthatni min-den áron törekedett, s mégis ön ezt elfeledte volna?

Ki lappang az álnev alatt? nines okom fűrkészni, va-lamin nines okom eltitkolni 31 éves nyilvános életemet és nevemet. Szentiványi György \*)

\*) Igen sajnálatos dolog, hogy az akár földje szépsége, akár er-tes népek morális sulya tekintetében oly kintűn Háromszék a köze-lebbi időben a pártoskodás oly szomorú színhelyévé lett. Urain! hát ez az idő az, melyben egymás ellen kell a szenvedély fegyverét kifűrkészni? ez az idő az, melyben örököknek arra kell fordítani, hogy egyikük a más-ikát elviselje s közőra irányzott munkásságát lehetlenné tegye? A kö-z-haza minden közpályára lépett fia munkásságát őber figyelemmel kíséri s közvéleménye előbb-utóbb suttant fogja, a ki a közboldogság bármely tényezőjét tönkre juttatja. Egyetértés, uraim, a mindenkéfteti haza érdekében. Szerk.

## POLITIKAI HIREK.

— A Rómát megszállva tartó franczia haderő mintegy 40,000 emberből áll. Megjegyzésre méltó tény, hogy Cavour-nak egyes közlöneyei Franciaországot azzal kezdik vádolni, hogy ez támogatja a nápolyi nyugtalanságokat az által, hogy Rómában és a határszéleken lobogója által fedezi a Bour-bonok összeesküvéseit. Azon aggodalom, hogy Franciaor-szág a nápolyi nyugtalanságokat arra használhatná, hogy oda befészkelje magát, igen fokozódott, mióta a turini ko-mányuk értésére jött, hogy egy franczia hadtest a nápolyi határszélre küldetett.

— Turin, május 7. Egy királyi rendelet Cosenz, Me-dici, Bixio, Türr, Sirtori és Sachit az önkényes seregben birt rangjaikban megerősíti. Ezekben Garibaldi tábornokok-nak nevezé ki őket. — Genoa, május 8. Türr, Durando, Sonnaz, Pammaretto és della Chiera tábornokok tegnap este Nápolyba utaztak.

— Egy lapban olvassuk, hogy Franciaországból foly-vást szállítatnak katonák kis csapatokban és többnyire éjjel a keleti határszél felé. Ez csak Németországot illetheti.

— Azon tudósítást, hogy Anglia a portálót kieszközölte az engedélyt St. Jean d'Acres megszállására, ma oda mó-dosítják, hogy a londoni franczia követ jelenté kormányá-nak, hogy Anglia azon esetet, ha a francziák június 5-kén ki nem vonulnak Syriából, St. Jean d'Acres 8000 emberrel megszállandja.

Hire járt, hogy Palermóban kikiáltották a köztársasá-got. E hirt azonban megzavarták.

— A viszonyokba beavatott egyének állítják, hogy a franczia és osztrák diplomacia nagyobb erélyt fejt ki, mint valaha, Sz. Pétervárot egymás befolyásának csökkentésére, és hogy Párisban okuk van féltetni a franczia politika diada-lát az osztrák politikával szemben. Montebello herczeg a sz.-pétervári franczia követ minden jelentésében említett tesz azon előnyökről, melyeket az osztrák politika a czár udvá-ránál megának kivívott. A franczia államférfiak nézete sze-rint egyébiránt Ausztia békés, alkotmányos uton csak egy tehet szert rendes államéletre, ha a bécsi udvar föléletesen őszinte szándékkal és jóakarattal teszi engedményeit.

— A „Pest-Ofner Z.“ közli Londonból a Kossuth bank-jegy perben hozott elsőbírósi ítéletet, mely akkép hang-zik, miszerint vádló (az osztrák császár ő Felsége) egy újabb előterjesztvényben azon javaslatot tette, hogy a je-gyek és sajtók felfoglalása, mely eddig csak ideiglenes va-lagvékpeni felfoglalással változtassék. Ez ellen Kossuth ügy-velei felebbezését nyújtottak be. A két főök, melyeken a felebbezés alapszik, így szól: „Ha a tudva levő jegyek, sajtók s a hozzátartozók felfoglalása végképeni felfoglalás-sá módosítatik, ez azt bizonyítja, hogy a korlátnoki törvény-szék e jegyek gyártásában nem csupán vétséget, hanem az angol törvények elleni büntényt lát. Ha a korlátnoki tör-vényszéknek joga van a jegyek gyártását megszüntetni s eltiltatni, akkor jogában áll a gyártókat is megbüntetni. De miből álland a büntetés? Ezen kivételes esetről az angol törvényekben nines említés. Ha a korlátnoki törvénszék Kossuthot a pénzhamisító osztályába akarja sorozni, akkor őt súlyos munkával terhelt várfogságra kell ítélni. Ha pe-dig a törvény; a forradalom-élesztés s egy Angliával bará-tóságos lábon álló hatalmasság fensőségi jogainak aláásás-bínnével terheli őt, akkor szintén erős munka mellett várfogság várakozik reá. — Most tehát az a kérdés — mon-datik tovább a felebbezésben — ha vajjon a korlátnoki tör-vényszék, az angol törvény sajtóságos szigorával megállá-píthatja e azt, hogy Kossuth bankjeggyártása által, a most érintett törvény áthágása büntet csakugyan elkövette. A fe-lebbezők (Kossuth és védői) valójában lehetetlennek tarthat-ták, miszerint az angol kormány oly tényt, melylyel Kos-suthnak — mondjanak róla, a mit akarnak — semmi ese-re sem volt szándoka az angol törvényt megsérteni, évekig tartó várfogsággal büntetni fog.“ — A felebbezés tárgyalás végett még egyszer korlátnoki törvénszék elé kerülend, és miként a „Pest Ofner Zeitung“ biztos kűtfőből tudni akar-ja, a lord-alkanczálarral, mielőtt e perben a végítéletet ki-mondatja, a koronajogászok véleményét meghallgatja. — Nem azért — mint Kossuth barátai hinni szeretik — mi-szerint az első ítélet megszüntessék s Kossuthnak a 100 millió bankjegy kézbesítessék, hogy azt Magyarorszába küldhesse és Day s Sons urakat 400 milliónyi új megbí-zással megtisztelhesse — nem, hanem csak azért, hogy a korona jogászai a büntetés legsúlyosabb foka iránt értekez-zék. A korlátnoki törvénszék ítélete körülbelül akkép hang-zanék, hogy a jegyek, sajtók s egyéb eszközök felfogla-lása fenmaradjon. Kossuthra pedig a perközlésen kívül egyéb büntetés nem szabatik, — mindazonáltal a jegyek gyártá-sára Angliában teendő további kísérlet úgy fog tekinteti-se, és az angol törvények egész sulyával mint pénzhamisí-tás fog büntetett. Kossuth, 4-ről kelt távirati sürgöny sze-rint, az ítéletet, mely a jegyeknek az osztrák császár ré-szére egy hónap alatt leendő kiadását meghatározza, fe-lebbezte.

— A k ö z h a n g u l a t nem csak magában a len-gyel királyságban, hanem Posen nagyherczegségben ia jelenleg igen csűggeteg; a lengyel hazafiak meghiusulv, látják reményeiket és kiábrándulásuk annyival fájdalmasabb minél nagyobb hittel csűngtek a Palays royal-on, mely őket ismét cserben hagyta. A mozgalmi párt most már nem tud-ja hova forduljon; a nemesség tökéletesen paralyálva látja magát befolyásában, a parasztok pedig elégtelenség, iz-gultak, mert fényes ígéretek által felélesztett reményeik annyira felcsűgáltak, hogy a legkedvezőbb esetben sem fog-nának azok teljesülni. A parasztok elégtelensége már több helyütt kiesapongásokban tört ki földesuraik ellen.

— Belgrádból írják, hogy a bolgár határszélről oda érkezett tudósítások oly aggasztók, hogy a szerb ko-mány azonnal fegyveres erőt indított oda.



**Ujabb.** — Az „Independ“ párisi tudósítói nagy jelentőségű hírekről akarnak tudni. Kell-e fontosabb hír annál, hogy Ausztria elvégre még is hajlandó volna Velenczéről lemondani, hogy a francia császár most már igazán szabadabb mozgást akar a sajátjának adni, hogy annál nyomatékosban tehesse a clerus elleni támadásait. Mindez azonban még csak szárnyaló hír. Arról is beszélnek, hogy Hübner báró politikai megbízatással Párisba utaznék.

— Turini levelezők jelentik: Türrtök, Fantz és Cavour rendkívüli megbízásokkal mentek Nápolyba. Mint hitelesen értesítettek, a küldetés többi közt a magyar legióra vonatkozik, mely köztudat szerint Nólában szállásol.

— A francia és olasz kormányok között még eddig nem sikerült az egyetértés Róma kiürítésére nézve, hanem az egymásközi véd- és dacszöveget mint írják, meg van kötve. Eddigél csak védszöveget volt köztük.

— Sz. Pétervár, maj. 9. A kasani kormányzóságban vallási felkelés tört ki. Hetven paraszt főbelevetett. Pensában szintén csendháborítások estek. Bibikoff tbk Kasanba küldetett.

— Maj. 2-án kiadott parancs szerint a már is Lengyelországban levő 80000 főnyi hadsapatok mind teljesen mozgósítanak, hogy minden perczben készen álljanak. A Varsóban eddigél részint elesetek, részint utólag sebeikben elhaltak száma mindkét részről összesen 63-ra megy.

Varsóból maj. 6-án írják: A mai nap mint

második orosz husvét nap s mint a csár születés napja nagy pompafénnyel lön megülvé. A délelőtti elfogadásnál a kastélyban ezuttal hiányzott a katolikus papság; az evangelikus papok s az izraelita consistorium tagjai jelen voltak. A polgárság részéről Zamoyiski gróf jelent meg, a kivel a helytartó herceg néhány közönyös szót váltott. A kivilágítás az eddigénél nagyobb szigorral van megparancsolva. Legalább két gyertyának minden ablakban kell égni szürkülettől éjféli 12 óráig. Egyébírárt a kormány-épületeken s egy pár nagy uri palotán kívül jelentékenyebb házakon nem nagy örömfény látható.

— A lengyel menekültek Párisban maj. 3-án tarták fenn 1791-iki híres alkotmányok ünnepét, 7-én pedig a sz. rochi egyházban az ünnepélyes gyásztiszteletet a Varsóban elesettekért. Az előbbi napon az öreg Czartorsky hg a lengyel emigráció patriárchája nagyszerű beszédet tartott, Lengyelország legújabb nemzeti mozgalmában Isten ujját, a gondviselés csodásszerű útját látja. Nem hatott ott közre hatással semmi külföldi befolyás. Önmagából szívja az ország saját erejét s hatalmas hitét. Isten iránti hálalattal szívet mondja ki, mikép a nemzet soha még eddig oly méltóságteljes és nyugodt magatartást nem követett, soha nagyobb egyetértés a lengyelek közt nem uralkodott és inségök végnapja oly közel lenni nem látszott mint jelenleg.

— Genua, maj. 8. Palermóban nagy az ingerültség, miért is több zászlóalj küldetett oda. A szigeten nyilvános bátorságot számtalan büntények zavarják.

— Omer basa megérkezett Antiváriba s Herzegovina lakósihoz kiáltványt intézett, a melyben az utóbbi évekből hátralevő adónak elengedését s községi igazgatásaikban némi kedvezményeket ígér. Egerszermind csendre és rendre inti a népséget, erélyes rendszabályokkal fenyegetve minden felkelési kísérleteket.

— Napoleon császár megint 100,000 darab fegyvert és 20 vontesdövű ágyút adott el Victor Emanuel királynak.

— Nápoly, maj. 9. Kétszáz bourbon katona és a santa mariai s capuai nemzetőrség közt csata vivatott. A bourbonok Casarta-vecchia és Mortoneba vonultak.

— Az „Oest. Zeitg.“ szerint Velencze részéről a birodalmi tanácsba kinevezett küldöttek kinevezetésüket el nem fogadták.

## A „K. KÖZLÖNY“ magán távsürgönye.

PEST, majus 13-kán d. n. 2 óra 5 percz.  
Érkezett „ „ „ 3 „ „

**A képviselőház ma ülést tartott. Deák megtette indítványát, adresst kíván küldetni az uralkodóhoz, melyben a restitutio in integrum alapján megkéressék, hogy az országgyűlést egészítse ki, a 48-diki törvényeket állítsa helyre, Erdélyt a pesti országgyűlésre hívja meg.**

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

# H I R D E T É S E K.

## HIVATALOS.

### (139) 300.eln.1861. Hirdetmény.

A régebbi államadósság f. év majus 1-sőjén az 1818 márczius 21-kén és 1859 december 23 kán kelt legfelsőbb nyilparancsok értelmében töltött 334-dik kisorsolásakor a 427 számú sorozat huzatolt ki.

E sorozat magában foglal különböző kamatlábu csehországi rendi kincstári kötelezvényeket, ugymint a 140,383-dik számot a tőke-összeg egy ötödével és 140,419-dik számtól 142,702-dik számig bezárólag az egész tőke-összeggel, a melyek összes tőkéje 1,140,191 frt 21 kr. kamatja, a leszállított kamatláb szerint 23,477 frt 52 1/2 kr.

Az 1818 márczius 21-kén kelt legfelsőbb nyilparancs értelmében a kötelezvények főemeltek eredeti kamatlábokra, és a mennyiben a kamatláb pengő pénzben 5%-ot elér, a pénzügy-ministerium 1858 október 26-kán 5286 szám alatt kelt hirdetményében (B. T. L. 190 sz.) közzétett átalváltatási mérték szerint kiváltatnak osztr. értékre szóló 5%-os államkötelezvényekkel.

Azon kötelezvényekért, melyek a kisorsolás által az eredeti, de 5%-ot el nem érő, kamatozáshoz jutottak, az említett hirdetménybe foglalt határozatok értelmében a felek kívánatára osztrák értékre szóló 5%-os kötelezvények adatnak ki.

Kolozsvárt, majus 7-kén, 1861.

A kir. Főkormányzók elnökségétől.

## NEM HIVATALOS.

### (140) Hirdetmény.

**CSIKI JÓZSEF** külső monostorutca 59. szám alatt rendes raktárt tart mindennemű épületfa és deszka nemekből, különösen pedig találtatik nála asztalosok számára tökéletesen kiszáradt fenyőfa deszkák, fél czoll vastagságtól elkezdve minden fajta; szeszgyári felszereléshez szükséges különböző vastagságú fenyő- és bükfa fosztnik, mindenféle gerendák, léczek stb. a legjutányosabb szabott áron.

### (138) Kiadó szállás.

Az óvárban egy 5 szobából álló emeleti szállás, mely két osztályra osztható, kiadó. Értekezhetni föle Stein J. könyvkereskedésében.

(95) Németország legelsőbb orvosi egyetemei által megvizsgált, mindennemű fájdalmak ellen hasznosnak elismert és a magas cs. kir. helytartóságtól hasznossága miatt engedélyezett **Véber-féle**

## Átalános

# KÖSZVÉNYGYOLCS

mint legelsőbb, legbiztosabb, gyorsan és csallhatatlanul segítő óvszer mindennemű köszvény, hűlés, görcs, oldalnyílás, dagadt tagok, kificzamadások és podagra ellen, csomagokban használati utasítással 1 frt 5 kr, még egyszer oly erős, súlyosb fájdalmak ellen 2 frt 10 kr. o. é. nem különben a híres páriszi általános tapaszt minden lehető sebnemek, fagydaganatok és tyukszemek ellen.

Egy tégely használati utasítással 35 kr. o. é.

A valódi kapható:

Kolozsvártt gyógyszerész Wolff János úrnál és Wendler J. örökösénél.

Tordán gyógyszerész Wolff Gábor úrnál.

Brassóban Khern Ede úrnál.

Szegesvártt Misselbacher J. B. úrnál.

Károly-Fejérvártt Wagner János úrnál.

Beszterczén Dietrich & Fleischer úrnál.

(127)

## Birtok eladás.

Szódemeter helységében, Érmellék szomszédságában, egy 1,200 magyar holdból álló és tagosítás alatt lévő nemesi birtok, mely áll első osztályú szántó és kaszáló földekből, nevezéssel szőlőkől s jóvelmes erdőből, kőudvarházzal

(5-6)

gazdasági épületekkel, vendégfogadóval és két szárazmalommal ellátva, szabad kézből örökáron e adó. Értekezhetni személyesen alólt tulajdonosnál, vagy bérmentes levélben per Tasnádt Szódemeter.

**Novák Gusztáv,**  
birtokos.

(32) 1861.



Valódi

**MOLL SEIDLICZ POR.**

mely a párisi mükiallítás aranyérmét nyert.

Középponti raktára a „Golyához“ czimzett gyógyszerár Bécshen, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetésül. Hogy az én gyártmányaimat a másokéval össze ne cserélhessék, s hogy formámnak jogtalan bitórlását megakadályozhassam, gyári jegycim „Moll Seidlitz-por“ ezután nem csak az iskutla fedelén, hanem minden fehér papíron, a melyben a poradag foglaltatik, vizirtilag látható lesz.

Ára egy bepecsételt eredeti iskolának 1 ft 25 kr o. é. Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddig elő ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy birodalom minden részeiből hozzánk beküldött több ezernyi hálaírat részletes biz nyitványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szivdobogás, ideges főfajás, vértörölés, köszvényeszerű tagfájdalom, s végül hystéria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtattak, s a legtartamosh gyógyeredményt viktak ki Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógymódot haszntalan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egységüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, közművesek, mű észek, mezeti gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

**Egyedüli raktár** Kolozsvártt: Ritter Tr. gyógyszer. Beszterczén: Szongot György. Sz-Agothán: Knall K. gyógyszerész. Déván: Büchler A. Brassóban: Jekelius F. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész M.-Vásár helyett: Bucher M. Burdacs A. N.-Bányán: Haracek. Nagy-Károlyban: Schöberl, N. Váradon: Jánky Antal. Segesvártt: Misselbacher. Szilágy-Somlyón: Orawetz A. Vajda-Hunyadon Marschal. Zilahon: Harmath S. F.

A fentebbieknél megrendelhető továbbá a:

**Dorsch-halmájolaj.**

Lobry és Portontól, Utrecht, Németalföld.

Eredeti flakókban, használati utasítással

2 frt 10 kr és 1 frt 5 kr o. é.

A Dorsch-halmájolaj Európa minden orvosi tekintélye által mell és tüdőbetegség, görvélly (Scrophula), angolkorság (Rachitis), rheumatismus és köszvény, rögzött bőrkütes, szemgyulladás, idegbetegség stb. ellen mint kitűnő gyógyszer elismert eredménnyel rendelkezézet-t.

## PYRETHRIN-SZÁJVIZ

a fogak és foghús tisztán és épen tartására. Egy eredeti üveg ára 1 frt 5 kr o. é.

A Pyrethrin-szájviz tisztán növényi anyagokból áll, s számos kísérlet és tapasztalat által igazolt minden tulajdonokat egyesít magában, minélfogva az ép fogak és foghús minden külső és belső káros befolyás ellen véde, épen tartatnak, sőt az e részeken honos betegségeket legyőzi és a kórányagot tökéletesen eltávolítja,